

LOVÁSZ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP)
1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

LOVÁSZ

Feladatok és tevékenységek

Mit csinál a lovasz?

A lovasz szakmája sokoldalú és változatos, amit áthat a ló iránti tisztelet és szeretet, hiszen a ló nemcsak a munka tárgya, hanem társ is. Bármely területen is tevékenykedik - legyen az lótenyésztés, lótartás, versenylovaglás - napi általános feladatai során ellátja a rá bízott lovakat és gondozza felszerelésüket. Az ellátási munkák közé tartozik az etetés, itatás, takarmányozás, trágyázás, tisztítás, csutakolás, a hosszú szőrök fésülése, kikefélése, a patkó kikaparása és ápolása, valamint a lovak mozgatása karámban vagy terepen. Az istállóban és környékén a rend és a tisztaság fenntartása.

A felszereléseket és tartozékaikat is állandóan tisztítani, ápolni és karban kell tartani. A lovakat fel kell szerszámozni, nyergelni, kantározni és befogni. Közre kell működni a szakszerű szállításban is.

A lovasz munkája során betartja a higiéniai intézkedéseket annak érdekében, hogy a járványoknak elejét lehessen venni. Figyeli a lovak magatartását, hogy az esetleges betegségeket időben fel lehessen ismerni és kezelni.

Alapfokon kell tudnia lovagolni és fogatot hajtani. Tehetségétől függően - speciális kiképzés után - alkalmas lehet verseny- és sporttevékenységre, valamint a lovak alapfokú belovaglására.

A lótartásban és lósportban előforduló gépek és eszközök használata során ismernie kell a balesetvédelmi előírásokat, hiszen a lovakkal való foglalkozás veszélyes üzem. Balesetknél tudnia kell elsősegélyt nyújtani.

Tevékenységi területenkénti speciális feladatok ellátása

Lótenyésztés és lótartás

A fedezettésnél segítségnyújtás az állatorvosnak. A vemhes kancák ellátása, az elletőbokszer berendezése, az ellés figyelemmel kísérése, segédkezés a csikó világrahozatalánál. A csikó elválasztása a kancától, a csikó hozzászoktatása a kötőfékhez, nyereghez, szállítóeszközhöz. Segédkezés az első belovaglásnál.

A lovász közreműködik a fiatal ló alapkiképzésében.

Versenylovaglás, lovassport

(díjlovaglás, díjugratás, military galopp, ügető és fogathajtó versenyek, öttusa lovaglás, hobby és túralovaglás, hajtás, terápiás gyógylovagoltatás, lovastorna)

A lovász közreműködik, segédkezik a lovak képzése során a trenírozásban: idomítás, ugratás, tereplovaglás. Részt vesz a versenyekre való felkészítő munkában, a versenyekre szállításnál gondoskodik a lovak szakszerű ellátásáról (farok becsavarása, lábvédők falrakása, patkósarkok ki- és becsavarása, szállítóeszköz tisztítása).

Munkaeszközök, munkaanyagok

Szerszámok, berendezések, segédeszközök

az ellátáshoz:

- ◆ takarmányos kocsi, trágyás talicska,
- ◆ önitatók, vödrök, zabostarisznya,
- ◆ söprűk, lapátok, vasvilla,

a lógondozáshoz:

- ◆ vakaró, kefe, sörényfésű, patakaparó,
- ◆ szivacs, rongy,
- ◆ pára-tartalommérő, teremhőmérő, légnedvességmérő,
- ◆ klímaberendezés,
- ◆ lótakaró,

a vezetéshez:

- ◆ vezetősár, kötőfék,

a mozgatáshoz:

- ◆ nyereg (pl. lovagló-, ugrató-, versenynyereg) nyeregtakaró, kantár,
- ◆ zabla, futósár,
- ◆ lovaglópálca, ostor,

az ellésnél való segédkezésnél:

- ◆ ellető fogó, ellető horog,
- ◆ infravörös lámpa.

Alapanyagok:

- ◆ különböző fajtájú takarmány, adott esetben gyógyszerek, víz,
- ◆ szalma, forgács,
- ◆ lósampon, szappan, bőrspray,
- ◆ patazsír,
- ◆ bőrszappan, bőrszír, tisztítószer.

Munkaruházat:

- ◆ lovaglónadrág, farmer, erős anyagú ing / blúz, esőkabát, vattakabát,
- ◆ esésbiztos betétű sapka,
- ◆ gumi- és bőrszima,
- ◆ gumi- és bőrkesztyű.

Munkahely, munkakörnyezet

A lovász részben belső munkahelyen - istálló, részben szabadban - versenypályán, terepen - végzi munkáját, ezért ki van téve az időjárás viszontagságainak (eső, hó, sár, szél, hideg, meleg, napsütés stb.).

Kapcsolat

Munkája során a következő személyekkel kerülhet kapcsolatba:

- ◆ kollégákkal,
- ◆ versenyvezetőséggel, a versenyek többi résztvevőivel,
- ◆ patkolókovácsokkal, állatorvosokkal,
- ◆ a lovak vevőivel, eladóival,
- ◆ tornavezetőséggel.

Követelmények

Munkahelyi megterhelések, környezeti ártalmak:

- ◆ középnehéz, alkalmanként nehéz munka (széna, szalma, szalmabálák, szemestakarmány mozgatása, kb. 15-40 kg),
- ◆ járás és állás, gyakran göröngyös talajon (karám, lovascsarnok, terep) és ülés (traktorvezetés, lószállítás),
- ◆ speciális ülőtartás a lovagló- és hajtósport közben,
- ◆ kényszertartás, mint pl. gyakori hajolgatás,
- ◆ piszkos munka (istálló kitrágyázása, lovak tisztítása),
- ◆ bőrkontaktus dezinfekciós szerekkel, takarmányokkal,
- ◆ porhatás (különösen széna, szalma és állati szőr),
- ◆ szagterheltség (istállószagok),
- ◆ túlnyomóan nappali tevékenység, hosszú, részben szabálytalan, munkaidővel, továbbá hétfégi, ünnepnap munká alkalmanként éjjel is,
- ◆ önálló munka és csoportmunka is,
- ◆ sérülésveszély a lovakkal való érintkezés közben: esés, rúgás, harapás,
- ◆ egészségre ártalmas tényezők lehetnek az állati eredetű fertőző betegségek.

Kitartást, együttműködő képességet, pszichikai terhelhetőséget, nagyon jó általános fizikai testfelépítést követel a munka.

Fizikai és pszichikai alkalmassági feltételek

A lótarásban, lovaglásban vagy hajtásban végzett gyakorlati tevékenységek bár nem képzési feltételek, de a szakképzésben nagy előnyt jelentenek. Ezt a szakmát gyakran a rosszul értelmezett állatszeretet oldaláról közelítik meg, anélkül, hogy a tényleges feltételeket ismernék vagy helyesen fognák fel. Azok a fiatalok, akik a lovász mesterséget tűzik ki célul, a pályaválasztás előtt lovagoljanak vagy ismerkedjenek a lóval.

A szakma alapfeltétele az állatok iránti megértés, valamint a készültség és a nehézségek számításba vétele, melyekkel a szakma végzése közben találkozik az ember. Elsősorban ehhez tartozik a hétvégi, vasárnapi és ünnepnapos munka. Az állatokkal való érintkezés helyesen értelmezett állatszeretetet, gyors felfogóképességet, jó megfigyelőképességet és biológiai alapismereteket követel meg.

Ezen felül, részben még jelentős fizikai követelményeket is állítanak a lovász elé.

Előnyt jelent:

- ◆ hajlandóság az állatokkal, különösen lovakkal való testközeli érintkezéshez,
- ◆ a biológiai folyamatok és állatorvosi témák (állat magatartása, tenyésztés) iránti érdeklődés,
- ◆ a fizikai mozgásban való öröm,
- ◆ hajlandóság a szabadban végzett munkára.

Szükséges egészségügyi feltételek:

- ◆ átlagos testi erő, testi ügyesség,
- ◆ a hátgerinc, a karok és a lábak működőképessége, terhelhetősége,

- ◆ ujj- és kézügyesség (pl. kézen vezetéshez),
- ◆ képesség a kétkezi munkához,
- ◆ a bőr terhelhetősége,
- ◆ jó látási képesség távolra és közelre,
- ◆ térbeli látás,
- ◆ jó hallóképesség,
- ◆ egészséges légzőszervek,
- ◆ normális tapintóérzék.

Egészségügyi alkalmatlanság:

- ◆ a gerinc és a felső illetve alsó végtagok működési zavarai vagy krónikus megbetegedései,
- ◆ krónikus bőrbetegségek,
- ◆ a bőr vagy a légutak allergiája,
- ◆ krónikus szem- illetve fülbetegségek,
- ◆ nem korrigálható látásélességi zavar,
- ◆ hibás térbeli látás,
- ◆ halláskárosodás,
- ◆ a légutak krónikus megbetegedése, fertőzésre való hajlam,
- ◆ a szív vagy az érrendszer teljesítménycsökkenése,
- ◆ idegi zavarok, illetve a rohammal járó betegségek esetén.

Pszichikai feltételek:

- ◆ általános felfogóképesség,
- ◆ átlagos érzékelési pontosság és észlelési gyorsaság (pl. a lovak magatartásának megfigyelése, a lovak megkülönböztetése),
- ◆ általános gyakorlati rátermettség és kézügyesség, megfelelően gyengéd erőkifejtés - felelősségtudat,

- ◆ megbízható, *nyugodt*, fegyelmezett, körültekintő munkamód,
- ◆ beleérzőképesség (érezék a lovakkal való érintkezéshez és a lovak magatartási sajátosságaihoz),
- ◆ türelem,
- ◆ koncentrációképesség,
- ◆ reakcióképesség (a veszélyekre való biztos reagálás),
- ◆ tartós figyelem,
- ◆ rátermettség önálló munkavégzésre.

Érdeklődés

Senki nem tud elégedett lenni a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével. A szakemberek szerint ehhez a foglalkozáshoz az alábbi 17 érdeklődési irányból a legfontosabbak a következő ábrán bejelöltek.

Szabadban végzett munka	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Emberrel közösen dolgozni	Testtel erőfeszítéssel dolgozni	Fornákkal, vasalókkal végzett munka	Kézi erővel, szerszámokkal végzett munka	Technikai feladatokkal ellátni	Érdeklődés	Emberrel közösen dolgozni	Előre megtervezett munka	Tiszta környezetben dolgozni	Gépeket, eszközöket javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronikus készülékekkel dolgozni	Építőipari munkákkal dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
X	X		X													

Szakképzés

A képzés során a tanulók megismerik:

- ◆ hogyan etetik, itatják, tisztítják, vezetik, fésülik és kötik be a lovakat,

- ◆ amit tudni kell a lovak testfelépítéséről, szerveiről és azok működéséről, valamint az állatok életmódjáról,
- ◆ milyen betegségeik és bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségeik (járványaik) lehetnek a lovaknak,
- ◆ hogyan kantározzák, nyergelik és szerszámazzák fel és fogják be a lovakat,
- ◆ milyen takarmányok vannak és hogy kell azokat elő- és összekészíteni,
- ◆ hogyan gondoskodnak a lovakról munka után, és hogyan készítik elő elszállításukat,
- ◆ hogyan ismerik fel a betegségek előjeleit,
- ◆ a pata ápolását és a patkolást,
- ◆ amit az istálló klímájáról, különösen a levegő páratartalmáról, a szellőzésről és a levegőszükségletről tudni kell,
- ◆ hogyan javítják és tartják karban a felszereléseket és tartozékaikat,
- ◆ hogy készítik elő a fedeztetést,
- ◆ hogyan látják el a versenylovakat verseny után,
- ◆ hogyan kell lovagolni, ugratni és lóval kanyarodni,
- ◆ milyen naponkénti ellátási munkák esedékesek a versenylovaknál,
- ◆ a lovak kézen vezetését,
- ◆ a lovaglás és hajtás alapelemeit,
- ◆ mire kell ügyelni a felszerelés összeállításánál és a lovak befogásánál,
- ◆ a munka és balesetvédelmi előírásokat.

Iskolai előképzettség és képzési idő

A szakképesítés megszerzéséhez szakmai előképzettség nem szükséges, elegendő az alapfokú iskolai végzettség. A képzés során elméleti és gyakorlati oktatás folyik 2 éven keresztül. Az elméleti órák 40%-ban, a gyakorlati foglalkozások 60%-ban teszik ki a tananyagot, az alábbi témakörökben, tantárgyakban:

- ◆ munka- és környezetvédelem,
- ◆ gazdálkodási és szervezési ismeretek,

- ◆ anatómia és élettan,
- ◆ lótenyésztés,
- ◆ lóhasználat és versenyzési ismeretek,
- ◆ takarmányozástan,
- ◆ lovak egészségvédelme,
- ◆ a lótartás műszaki ismeretei,
- ◆ fakultatív tantárgyak: szakmai informatika, német vagy angol nyelv.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A lovász foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.